

ईशुठानीय शुवायट्टा आशन्

नेपालाड पट्टको मूलकम् अम्धीठान खाशुच
कीटाप-छ्योद्
अङ्ख्या - ४

संवैधानिक संवाद केन्द्र
CENTRE FOR CONSTITUTIONAL DIALOGUE

संवैधानिक संवाद केन्द्र

येल्च

सम्बईठानीक सम्बाड् केन्द्रा

पर्ईलो छ्यूक्च : २०६५ लेस्

मीरीक लोयाट् © सम्बईठानीक सम्बाड् केन्द्राड् पट्ट लोयाट् जोगडीस्म ले । बाहासओ राहच ठगनओ रुपाड् सम्बईठानीक सम्बाड् केन्द्राके हौटेऊ लाच डेम बेपार माजाट्च टरीकए ईसे कीटापओ भाक्को फेरी छ्यूक्के र/यावा उलठा जाट्के ह्योकले । होसे फेरी छ्यूक्च र/यावा उलठाओ काट् फ्याक् सम्बईठानीक सम्बाड् केन्द्राके याहाके परीसले ।

खीका डूम्च हट छाप्डीच

पीरीन्ट पोईन्ट पवलीसीड्, टीरीपोरेसोर, काठमाडओ ।

मीफाट् वारके याबा ईसे कीटापओ बाटी माकाड् याहाच ठगनाड् डूपमना जाट्नी

सम्बईठानीक सम्बाड् केन्द्रा

सोम आँटी, अल्फावेटा कम्पेलेक्स, मीनाम बानेसोर, काठमाडओ

टेलीफोन नं. ९७७-१-४७८५४६६ / ४७८५४८६ / ४७८५९९८

ई-मेल : info@ccd.org.np

वेबसाईट : www.ccd.org.np

ईश्टानीय स्वायट्टा सासन्

४

ईस्वानीय स्वायट्टा सासन्	१
चीन्डीटाक्	१
ईस्वानीय स्वायाट्ट सासनौ सीढान्टाको	१
हीलसौ स्वायट्टटा	३
नेपालाङ् माकूङ् स्वायट्ट सस्वार कानून	४
ईस्वानीय नीकायो काम कस्टब्याको	५
ईस्वानीय परसासनीक् मड्दुयो	६
सम्बीढान्साओ चूनाउटीको	७

ईस्रानीय स्वायट्टा सासन

चीन्डीटाळ्

सेहम पूड्चटोक् सेहच सासनो काट् ठोक आलेच कठ कठ लोकटन्टीरीक् पाहचयो टनाकमा र आले । सेहम भरमीके केट्च सासनो बाटी र ईसे काट् पहीला सर्ट आले । लीस्या हट क्षेत्रो नीकायको कठकठा नीरवाचन छान्च ईस्रानीयको ड लोकटन्टीरीक् सासन ड परसासनो कराड्च कूराको आले डेच कूरई मनीटा डीन्म भेट्म ले । होसेकोए लीस्या हट छेटरो नीकायको कठ काटई काटके डूस्के च जाटले नई होचयो कठकठा होसेकूड् सारवाजनीक् कामो मेल्लो स्वायट्टा लगगाको र छान्ले । लीसो साँगा गूमसठाऊ, छेटीरीय याबा काट्ना ही लेल्याड्रा लोकटन्टरो काट् मालेमो माछान्च कूरो रुपाड ईस्रानीय लोकटन्टरा डूच छान्ले ।

भरमीको कठ पट्ट डेखीन् खेरेप लेचो नीरवाचन छान्च नीकायकोए सर्वाजनीक् जीम्मा लाके परीसले । सजीलो, कठा राहच लोयाट् छ्याड्ग पारीके बाटी लीसो, लागगा हट ईस्रानीय जीम्माकोके सम्बीढान् हट कानूनई न भाक्के परीसले । पूड्च सस्थानकोके भाक्च कामको ड्माकके बाटी होसेकूड् बाटी लेकेना परीसच वाहास् र राहच लामकोआड छेम्टो पक्कापक्की र सम्बीढानए जाटके परीसले ।

नेपालो नूनीऊ ईटीहाँसाड् ईस्रानीय सरखार नीरवल्लीयो याबा माकेसम डाड्मले । लाड्घा हट बजारीय नीस लगगाड् वीकेन्डीरीकरन हट वीकासो सीढान्टाड टोड्च स्वायट्टा सासन टरीका लाईडीक्के असाक् सम्बईढानीक् हट कानूनी बेवसठकोए जाट्मो ले । नेपालो चहीडीसच बाटी बेवाहरीक् हटई जीम्मावार छान्के हटई सेहच र परजाटन्टीरीक् सासन पेलीसीय मन्हुयाड्को टोक् लेच ईस्रानीय सरखार ठीटीके काजूससाक्के ओल्च रुपाड् कानूनी हट परसासनीक् सूढारीके चहाँटूड् समेहे योट्मले । मीनाम सम्बीढानो ठाल्मए ईसे लगगाड फेरी ऑस्के हट ईस्रानीय सासन ढीन्च पट्टलाक् हट मीनाम आवाढारना खास्के बाटी मऊका याहामो ले ।

ईस्रानीय स्वायाट्ट सासनो शीढान्टाळो

ईस्रानीय स्वायाट्ट सासनो ढाँचाको, ईचेयो टागट् साँगा हट काजूसच डार लीस पीछे नीक्कए लोस् छान्ले । लीस् भीटीरीक् र ईस्रानीय सरखार ईकाईओ मीकराहाँ हट जोरीसच परसासनीक् लोयाट् चेकना लोस् छान्के ह्योकले । ऑस्के बाटी, कूडीक् कराड्च सहारी परसासनकूड् हील्चओ, भरमीओ हट परसासनीक् राहचलामको कूडीक्च लीसो देखीन् ढलीड् छान्ले ।

ईस्रानीय सरखार कठा राहच पेलीसया मनदयाइ हट सेहच ढानडासकोआइ लोडाक् जोरीसच रुपाड चाहॉक नूनलाककूड मेसो आले । संयूकटा रास्टसघीय मानव बासोबास् कार्यकारम् सनचालन् परीसटए सन् २००७ अपीरीलाइ जम्मई टहाइ सेहच सासन ओलकके हट ईस्रानीय नीकायकोके बल्लीओ खास्के कराइच बाहासो रुपाड “ईस्रानीय नीकायकूड पूडचटोक हट बल्लीओ जाटकचटोक लाम टानाकमा ” पास जाटम लेआ । होसे लाम टानाकमाके संयूकटा रास्टसघीय महासाभाए पास जाटम लेआ ।

संयूकटा रास्टसघए सरखारकोके होसे लाम टानाकम टोक सासन र लोडाक् नीटीकूड ढेनामाइ पूडचटोक हटई ईस्रानीय लोडाकके डाके हट पटट टहो पूडचटोक हटई सासनो मेहोराइ होसेकूड कानूनी हटई गूमसठाऊ सांगाकोके बल्लीओ खास्के आर्घाम ले ।

होसे लाम टानाकमाइ माकूड सासन र बीकेन्डीरीकरनो लोकटान्टीरीक, सम्बईढानीक/कानूनी हट परसासनीक पटटीकोआइ लेच मूडडापी सीढानटाको डेम ले । होसेई समेहना, भाहाच लीस छयाप ढरी लीसो मीरुपो (गूमसठाऊ, छेट्टरो याबा एकालेआ) पाक्का अवस्थाइ ईसेकोके केटके परीसच छान्ने ।

लीसो कानून हट सम्बीढानाइ माकूड नीकाएके कानूनी स्वायट्ट ऊप-लीस् नीकायो रुपाइ मनडीके परीचीसले । लीसो कानून हट सम्बीढानए माकूड नीकाए जूट खासचो लाभेट, होसेकूड बलो मीजाट, होसेकूड लोयाट, ऊट्टरडायीटव, करटब्या र काजूसच लगगा नीटयान्डीके परीसले । सरखारो ढेम्च लगगो मेहोराइ माकूड नीकायकूड डार हट ऊट्टरडायीटवके कानूनी ठीटीकोए छयाइग रुपाइ डेके परीसले । होसेकूड लगगा याबा छेम्टा डेखीन् बईरो डार हट ऊट्टरडायीटवको मट्टई अरु नीकायके सूम्पडीके बाहाले । लीसो याबा छेटीरीय नीकायकोईइ माकूड नीकायकोके याहाच लोयाट ढरी होसेकूड मेनो लोयाट कानूनई नीटयान् जाटच टोकडीच ठगनाइ डूमो होसेकोए फूक्काफाल खटा वाढीकके डीन्के परीसले । होसे लोयाटको जम्मई हट माभाकच खनून्ड छान्के परीसले र आईनई याहाच वाहेक् अरु कूसई र नीकायईइ नीम्सरो जाटाकके, रुहाकके याबा टूके माछान्ने ।

माकूड नीकायकूड रेखडेख सम्बीढान याबा आईनए बेबस्था जाटच अवस्थाइ हट बीढीको लख जाटके परीसले । होसे रेखडेख कानूनी नीकायकूड आईनकूड बईढाओ ऊट्टरकालीन परमानीकरनाइ (a posteriori verification) सीमीट्ट छान्के परीसले र माकूड नीकायो स्वायट्टटाके ईचेई मनीटा याहाके परीसले । माकूड परीसडकोके कलप मामनडीके याबा माटाकके याबा माकूड काम जाटके लोयाटकूड कलप मामनडीके याबा छयूकच पछी कानूनो नीकाईइ हयोक्टर टून्च समेहाइ होसेकूड काम फेरी ठालके खास्के बाहाले । माकूड नीकायकूड

भीटीरीयानी परसासन साँगाओ नीठयान, होसे साँगाके माकूड् खाँचो लख खासके काम र ज्योरच खटनपटन्के पक्का जाटके काम ह्योक्टर समो होसेको मेल्लाहके न जाटके याहाके बाहाले ।

गोस्यारी हट गूमसठाको खासके माकूड् सरखारकोए फूक्काफाल डीन्के परीस्ले । माकूड् सरखरकूड् गूमसठाकूड् ढलीड् लख अलग्गई राटनीटी लेके परीस्च छान्ले र ढलीड् लख होसेकोए पेलीसीय डूप हट डूस पामो डूचो छान्ले । कोही लीसाड् माकूड् सरखारकूड् गूमसठाकोए माकूड् सरखार कठ राहच बाटकोआड् सरसल्लाहा याहाके काम जाटके डीन्के समबईठानीक लोयाट् बाढीकम जाट्च छान्ले । भरमीओ गूईयो पट्ट पछ्याको खास जाटम मासरखरी गूमसठाको हट जोलीआड् टोड्च गूमसठाको, नीजी लग्गा हट आस्कट् जाकम लेच सरोकारवालाको कठ गोस्यारी ठपना जाटके हट लोडाकके लोयाट् माकूड् नीकायकोके छान्के परीस्ले ।

पट्टकूड् कीरीयाकलापाड् गूईयो मामोलोकच हट सीमान्तकीरीट (ठोरए लेच जनसंख्या) जोलीको हट लग्गाकूड् मोलक्चीसम बड्डीके बाटी पहलाड् र माकूड् सरखारकूड् खास काम छान्ले । नीठयान परीकीयाड् हट जोलीओ सीरा जाट्च सम्वनही काजूस भेटाकठाड् पट्ट भरमीको टूमच हट भरमीको मोलचओ खाट्च टरीकाको नीठयान जाटके लोयाट् माँकूड् नीकायकोके छान्के परीस्ले । ईढीन्च मीरुपाड् गूईया, जनजाटी हट लईड्डीक् जोलीको हट अरु ठोरई भरमी लेच बरगकूड् गूईयाओ हट हील्सो रुपाड् नीम्सरो लेचकूड् अधीट्यारीऊ बाटी खास बेवसठा जाटके ह्योक्ले ।

हील्सो स्वायट्टा

फेस्च खननूड् वीकेन्डीकरन हट माकूड् स्वायट्टा बाटी खाट्च हील्सो स्वायट्टा चहाक् परीस्ले । ढेनामड् याबा लग्गो सासनए माकूड् नीकायकोके लोयाट् याहाच अवसठाड् होसेकूड् लोयाट् भोगडीक्के बाटी लेकेना परीस्च बाहास् र राहच लामको पक्का पक्की होसेकोके याहाके परीचीस्ले । माकूड् अवसठा हट पहीला लम्वर ज्योस्च काजूस भेटाक्च ढमक लाके फूक्काफाल ड हासेकोके लेके परीस्ले । माकूड् नीकायकोके मेनो काजूस हट जीम्मा पूरा जाटके बाटी पट्ट कीसीमऊ हील्सो साढान सोरोट्कोआड् मीहूट् टाहाच छान्के बाहाले । होसेकूड् लोयाटो साँगा भीटीरीक् फूक्काफाल खटा भोगडीक्के ह्योक्च ओल्च बाहास्को याबा रकमान्तरकूड् बाटी होसेको हक्डार छान्के बाहाले ।

माकूड् नीकाएकोए याहाके जाट्च सेवाकूड् मासोटी वीऊरीक्के बाटी चईडीस्च हील्सो मूलो महटो कराड्च फ्याक्, ईस्रान्तीय ठीनी, सूल्क हट डसटूरकोईड् सोटके बाहाचीस्ले । लीस हट

माकूड अढीकारीकूड माजभाड र माकूड नीकायको माजभाड जाटम नीसई कीसीमऊ हीलसो समानीयकरन ठीटीओ लामाई हीलसो डीभोरोपन पक्का पक्की जाटचीसके बाहाले । खास जाटम माकूड ठीनी टोडूच ठगन नीमसरो छानूच याबा लेर मालेच ठगनाड ईठीनूच बेबसठा जाटचीसके बाहाले ।

नेपालाड माकूड स्वायट्ट अस्थाय कानून

नेपालो सम्वीढान - २०१९ र ईचेए गूमसठागट जाटके पाचो नीरडलीय पनूचायाटी बेबसठो कराडूच ऊडडेसया वीकेन्डीकरनो अवढारनाके कामाड लाईडीके लेआ । लाडघा, नगर, जीलला हट अनूचलू ईस्राराड ईस्रानीय नीकायको खासम लेआ । होसे बाटावारनाड फेसूच ईस्रानीय स्वायट्ट सासन याबा टागट र लोयाटो मडडूयो नीछेपीकरन डेहाँड हयोक्ले लख मालेआ । आढा-परजाटनूटरीकू बेबसठाको लेलयारा होसई माकूड नीकायको डेनामो लीसई ठपना जाटूच परसासनीक नीकायको भीटीरीकूके ईकाईओ रुपाड मटटई काम जाटम डूआ ।

२०४७ लेसो सम्वीढानो पट्ट डेखीनू नीमसरो पछयाको मडढे काट ईलाड ईस्रानीय स्वायट्ट सासनो बाटी कूसई कीसीमऊ सम्वईढानीक लोयाटको मालेआ । “लीसो अरूढीकूच ठीटीको” भीटीरीकू चेट्टार कठ राहूच पछयाको ऊललेखू जाटम ले । वीकेन्डीरीकरनो लामाई होसे टरीकाड भर्मीको टूमूचीसूच पक्का पक्की जाटके बाटी माकूच कलम गूमसठीटू छानूके ठगन हट सईढानूटीकू ठगनको छयाडूग अरूठडीकूके होसे सम्वीढान नीमसरो छाना । होसे सम्वीढानाड सम्वईढानीक माओलूच लेलया र मीनाम चूनाव जूचो बहूदलीय समसडूकोईडू टयार जाटूच कानून भीटीरीकू सन् १९९१ नूनलाकू मीनाम परजाटनूटरीकू माकूड नीकायको खासके जाता ।

ईटा जाटम सन् १९९९ यो ईस्रानीय स्वायट्ट सासन आईनू र होसई आईनो आढाराड होसके कामलाईडीके टयार जाटूचो ईस्रानीय स्वायट्ट सासन नीमावलीए सन् १९९१ ओ गाउँ वीकास समीटी आईन, नागरपालीका आईनू हट जील्ला वीकास समीटी आईनो अघेरूडू बेबसठाकोके काटई रुपाड फेरी बललीयो ठपना र मोलकके जाता । ईस्रानीय स्वायट्ट सासन आईनए नेपालाड ईस्रानीय सासनो बाटी चाहाँटूडू कानूनी आढार टयार जाटम ले ।

ईस्रानीय स्वायट्ट सासनो बाटी अलककई भाकू (भाकू १७) मोलकूचीसूच नेपालो पहीलो सम्वीढानू २०६३ लेसो मीघया सम्वीढान आले । ईचेओ ढारा १३९ साडू रीकूचीसमले (माकूड ईस्रारई हूँडा नई जनटो जम्मई भा टकूनीऊ सासन लोयाटू वाढीकूके सेहूच बाटावरन खासम लीसो सासन बेबसठाडू जनटो ढलीडू भनूडरा ढलीडू टूमूचीसूच लोडाकूके र जनटाके माकूड ईस्राराडू नई सेवा डीनाकूके हट लोक्तनूटरो ईस्रानीय ईस्रार हूँडा नई गूमसठागट लोडाकूके

बीकेनडीरीकरन हट लोयाटो नीछेपनो आढाराइ ईसठानीय स्वायट्ट सासन सम्वन्धी नीकायो चूनाप जाट्चीस् ले । ईसे काट महट्व पूरना कडम आले र ईचए ईसठानीय स्वायट्ट सासन आईनईइ नीठयान्डीच सीढान्टाकोके डर्रो खासमो ले । माकूइ सरखारकोके कार्यान्ववकारी स्वायट्टटो परट्याभूटी डीनाक्के डेहाँइ चाँहा समेन ड ईसे माह्योक्च छान्म ले र ईचेए माकूइ नीकायकूइ काम केटके, बाहास र राहच लाम हट ऊट्टरडायीटव सम्वन्ढाइ माओल्चटोको छ्याङ्ग मट्टई याहाके ह्योक्म ले । ढारा १४० ए माँकूइ नीकायकोके बोरोबोर साढन सोरोट डीनाक्के परीस्च मालेम माछान्चके मानीटा याहाके जाटमले डेनाइरा "कानूनाइ वेवस्था लेच लख नेपाल सरखार र ईसठानीय स्वायट्ट सासन सम्वन्धी नीकायको माजुभाइ जीम्मा र राजस्व केटके हट पूइके छान्के ले डेम रीक्म ईचए मेल्लाके रुहाक्म ले । लाङ्घा/नगर टह र जीलला टह गुमसठागट कीरीयाकलापो मूडडापी लगगाको आले डेहाँ अरु टहए मभ्योल्या काम नीरवाहा जाटले । परटेक वाडा हट परटेक गारामीन बीकास छेट्टरा याबा नगराइ चूनाप छान्के परीस्च नीकायको कर्मसः वडा समीटी, गाराम परीसइ याबा नगर परीसइ छान्के परीस्ले । गाऊँ बीकास समीटी जम्मई गाऊँ बीकास छेट्टरो कार्यकारी समीटी आले र होच्यो सीरा काम चूनाप जूच गा.वी.स. अढछ्या छान्ले (होचए नई गाराम परीसइ टओ बईठक् योटले) । वडा अढछ्या, वडा गीरराहाको हट गाबीस अढछ्याके कर्मसः वडाको याबा लाङ्घा बीकास छेट्टरो जम्मई भोटारीकोए नीरवाचन जाटले । वडा अढछ्याको लाङ्घा बीकास समीटीओ गीरराहो रुपाइ र लेचो छान्ले ।

ईसठानीय नीकायो काम कट्टव्याको

वडाकोके फोहोर भूरुम्के, नहर, ढल हट बाँइ ओँस्के खास्के, स्वासठ्या केन्डरा, ईस्कूल वेवस्थापनाइ डूस् हट परीयोजना सूपरीवेछन् कठा जोरीस्च ठरठराज काम कट्टव्याको याहाम ले । गाबीसो काम कट्टव्याको नीकई पट्टलाक हूपम ले । कीरीसी बीकास, बाजार, पसू सेवा हट पसू रोग रोकडीके वाटी बन्डावस्ता, गाचो डीऊ वेवस्था, लाङ्घाली लाम हट पूल खास्के हटई सजडीकके, सूरुआडो ईस्कूल ठपना, मेल्लो लगगो ईस्कूलको डोस्के हटई बन्डोवस्त, पोरोइ पाहालीओ वेवास्था, सीचाई, हूलके मईके योजना हटई गन्डक् ढान्के, वीजली छ्यूकके, गुमसठाऊ ईम, भाऊ मबाढीक योजना, स्वासठ्या चोऊकी केटके हटई खास्के र जोगडीकके, सीं रोपडीके हटई बाटावरन जोगार, घूमडीस्के ठगन हट ढारमो ठगनकूइ जोगार, भर्मीओ सँख्या, ईम, भा हटई पसूढानो हीसाव भूरुम्के, फून्च हटई सीचओ डरटा, परकीरीटीक् आपट वीपट टूके सम्वन्धी काम, मासेच कामाइ टूके हट बड्डीसम राहच काम कूरा परवरढान् ढीन्च काम गाबीसाकोए जाटके आसक् जाट्चीसम ले (ईसठानीय स्वायट्ट सासन आईन्) ।

गुईयाओ जोगारो मेसोआइ गावीसाको अरु बाटाइ वाहीक माहयोक्च, टूरा हटई लूला जजाकको, लाइघा भीटीरीऊ मास्टोकूइ ऊटठान हट मास्टो हटई नानीजाकूइ जोगारो बाटी जीम्वार छान्ले । गावीसो हटई नगरपालीकाको वीकास गटीवीठीओ बाटी पईला लम्वाराइ जीम्वार गूमस्थाको आले । हासेकोए लेस् भरीऊ वीकास योजनाको टयार जाटके परीस्ले, बस्टपरक हीसाव भूरुम्के जाटके परीस्ले, जोरीस्च लग्गो सोरोट नक्सा खास्के परीस्ले, सम्भाव्याटा ऑस्के परीचीस्ले, परीयोजनाको छान्डीकके हटई होसेकूइ अनुगमन र टाऊल्डीकके परीस्ले र मासखारी गूमस्थाकूइ समन्वय जाटके परीस्ले । नगरपालीकाकूइ कानूनी ऊटटरडायीट्वकोआइ गावीसाकूइ टेमाइ याहच ऊटटरडायीट्वकूइ वाहीक बाजारया अवासेक्टाको कठ जोरीस्च हट सामान्याटय टेनामूइ सोरोट ईस्टरो जीम्वारीको ड परीस्ले ।

ईस्रानीय पट्शासनीक मद्दयो

ईस्रानीय सासन समबन्धी चाँहाटूइ नियमन समरचना जारमो ले र ढलीइ लखः अरु कानून कठ गज्याच खननूइ ड ले । पून्च र ईस्रानीय टहाइ चून्डीच गीरराहको माराहचो कारन हालू लेसकोआइ वीकेन्डीरीकरन र स्वायट्ट सासनो लग्गाइ ढलीइ लख परगटी जूके माहयोक्च बाट सरखार मेल्लाए न मन्डीकम ले । वीकेन्डीरीकरन टरीकालाक द्यान नूँलाक ड ईस्रानीय नीकायके मीबल र लोयाट नीछेपीकरन छान्के बाँकी नई ले । अरुठा लेमो हीलसो वीकेन्डीरीकरन कारयन्वयनो पट्टीलाक कराच ढनुडास् छान्म माले । ईस्रानीय टहो कार्करमको जाटके हट सूपरीवेछन जाटके कानूनी लोयाट ईस्रानीय सरखारकोके माले । ईस्रानीय सासनाइ नाफा लाचकूइ पूरना टूम्चीस्चओ बाटी छ्याइग ढाँचाको यावा गुईयाओ रुपाइ मामोल्चो बरगो पर्टीनीठीट्व पक्का जाटके लागी गूमस्थागट पराबढान् माडीन्म ले (नेपाल भरमीओ वीकास परटीवेडन - सन् २००४) ।

सन् १९९८ आइ चूनाव छान्च ईस्रानीय नीकायकूइ काम जाटके समेह सन् २००२ आइ टूराहा र हूटीइ ईलाक होसेई टहो कूसेर नीरबाचन छान्म माले । अन्टरीम समेह नूनीइ ईस्रानीय नीकायको काम मालईडीस्च छान्ना । सन् २००२ ईलाक ईस्रानीय टहाइ कूसेर लोक्तान्टीरीक नीकाय मालेमो नई भनडए साट् लेस् केलमो भ्याट्म ले । २०६० लेसाइ राक्च साही अह्याडेस लम्बर् १८ रो टोइमो टेनामूइ सरखारे खाचो अन्सार ईस्रानीय नीकायकूइ काम करटव्या हट लोयाट वाहीकके डीन्मना ले । नीरवाचीट लाइघा परीसइ हट गावीसा अहेछ्या मालेच कारन गावीसा सचीबकोए काम केटके गावीसा अहेछ्यो रुपाइ काम जाट्मना ले । ईटा जाट्मना, नगरपालीकाकोआइ कार्याकारी अहीकारीको र जील्ला

ईस्टरमा ईस्थानीय वीकास अढीकारीकोए करमसः नगर परमूख र जीलला वीकास समीटी अढेछ्यो रुपाइ कामो जीम्मा समालडीमो ले । ईसे होसे बेलूइ सामाढानए ईस्थानीय हट जीलला ईस्टरिय सासनके पूरना रुपाइ माकेसके आवस्ठाएईइ जोगडीकम ले टर ईचेए जाट्म ईस्थानीय ईस्टरो सेवो गूनाट्मक् हट ऊपलब्ढाटो हटई सरखारी गूमस्ठाकूइ जूवाप याहाके परीस्च र ऊट्टरडायीट्बके डेहाँइ ढलीइ रुपाइ फेसाकमो जाट्मो ले ।

ईसेई बाहीक, कूडीकलख गावीसा सचीवको मीयारमीन माट्टोरो साढान सोरोट् र हूट् टाहाच सम्वनढी समस्याईइ पीडीट लेमो ले । पून्च कारन ढलीइ सरखारी अढीकारीको ठगन डास्चई जाट्म हटई पूरबढारको वीगीरीस्च कारन ईस्थानीय सरखारो ऊपस्ठीटी हट काम भेटाकठाइ ढलीइ रुपाइ परभाव पारीसा ।

सम्वनढीट नीयम्को लख वीकास बजेट छ्यूऊके वाटी ईस्थानीय नीर्वाचीट नीकायकूइ आस्काटो रुपाइ जीलला, नगरपालीका हट लाइघाली ईस्टरआइ अनटरीम ईस्थानीय नीकाय खास्के नीठ्यान् राजनईटीक डलकोए सन् २००६ ओ सेप्टेम्बराइ जाटा । होसे बेवास्ठा सन् २००७ ओ अनटरीम सम्वीढानाइ ड मोलकमो ल्या । पट्ट को सहमटी छानके माहयोक्च कारन होसे नीकायकूइ गठन डेहाँक् छान्के माहयोका र साट डलीय सूट्टरा लामो टयार जाट्च ईस्थानीय टडरठा बेवास्ठा अभ्यासाइ राहा । चाँहाटूइ काजूट सरखारए ठप ईस्थानीय समाढान सेटाकम ले टर होसे बेवास्ठा कारनवयन डेहाँक् बाँकी नई ले (सन् २००९ ओ जनवरी सम्मो ईस्ठीटी अनसार) ।

अम्वीढान्वाशो चूनाऊटीको

मीनाम सम्वीढान् कठा ईस्थानीय स्वायाट्ट सासनाए काट् नीककई महट्बपूरना मीघीन छ्यूकम ले । खास् जाट्म लीस फेरी खास्के डेच सम्वनढाइ केसम लेच बाट्चीटो मेसो आइ बल्लियो र स्वायाट्ट ईस्थानीय नीकायो सम्वईढानीक् परट्याभूटी सम्वनढी खास् बाट्चीट् जरुली ले । नीस तहो गूमस्ठाऊ ठीटीए ईस्थानीय स्वायाट्ट सासन याबा ईस्थानीय सरखारओ अबढारनाके फेरी ठपना जाट्के माहयोक् ले । गूमस्ठाऊ लीस सम्रचनो सोम तहो रुपाइ ईस्थानीय स्वायाट्ट सासनो मेनो न फराक् मनीटा ले । फेस्च स्वायाट्ट सासन लेचो ठीटीए गूमस्ठाऊ ठीटीओ ऊइडेस्याको डूपाक्च टोकाइ डूस्के ह्योकले ।

ईचेए जाट्म ईस्थानीय स्वायाट्ट सासनो मेसोआइ सम्वीढान साभए समेट्डीके ह्योकच चेट्टार बाट्को माकाइ याहाच लख ले :

- » फेसच ईस्रानीय स्वायत्त सासनो परत्याभूटी जाटके बाटी ईस्रानीय नीकायकोके ही ही बल याबा लोयाटको पूडके याबा नीछेपीट जाटके ह्योक्ले ?
- » सम्बीढानाड न मोलक्के परीचीसच स्वायत्त सासनो आढारभूट बाट ही ही आले र कानून न नीठ्यान जाटके परीसच अरु बाटको ही ही आले (लीसो ईस्राराड हट ऊपलीसो ईस्राराड) ?
- » ईस्रानीय नीकायकूड लोकटन्टीरीक् हट पट्टको मोलकच चरीट्टराके ढलीड पारीक्के बाटी होसेकोए कूडीन्च नीरवाचन् ठीटी लाके परीस् ले ?
- » ईस्रानीय नीकायकूड समरचनो टह हटई कीसीमको कूटा छान्के परीस्ले ? चाहाँ लेच ईस्रानीय नीकायकूड बारेआड ही ही मीनाम बेबासठा जाटचीसके परीस्ले र होसेकूड माज्भाड कूडीन्च अन्टर सम्बन्ढा लेके परीस्ले ?
- » हील्सो स्वायत्त परत्याभूटी जाटके ईस्रानीय नीकायकूड बाटी हील्सो सोरोट (ठीनी, सूल्का, रकमान्टर) कठ राहच बाटको ।
- » सम्बीढान् भीटीरीक् ईस्रानीय नीकायकोके ही ही वीढायीका हट न्यायीक् लोयाटको याहाके परीस्ले ?
- » ईस्रानीय नीकायकूड बाटी काम जाटके भरमीको डाके परसासनीक् स्वायत्तटा याबा लीसाईड नीजामटी काम जाटके भरमीको खटके बेवाहारीक् कठ राहच बाटको ।
- » लोडाक् परीकीरीयाड नून्लाक् परीसच मासटो हट भाक्म ठोरई लेचोको लग्गो टूमचीस्माऊ हट पर्टीनीढीटवो बाटी ही ही खास् काम जाटके हट सम्यन्टराको खासके परीचीस्ले ?
- » ईस्रानीय नीकायकूड चाहाँक् लेचो रेघा, खास्मा हट गूमसठाऊ मीरुपाड फेरीसचो बाटी ढाँचा ।
- » गूमसठाऊ ठीटीआड ईस्रानीय टह ऊप-लीसो सरखार र ईस्रानीय हट ढेनामूड सरखार वीचाड अन्टर सम्बन्ढ सम्बन्ढी बाटको ।

ग्याचीस् - छ्योट् चाटे

सम्बिठान्सभाओ गीरराहको हट जाक्च पट्ट भरमीके सम्बिठान् खास्च मेसोआड छान्के न परीस्च वारच याटाक्के नई ईसे ग्याचीस छ्योटओ सूर आले । ईसे येलचको सम्बईठानीक मीफालवारे कूई र कीसीमई अघेर न टऊलडीच बिचारे रोकच वा बाट् डाच वा डेकेपाच मीमन् माहाँले । ईसे छ्योट् सड्यूकटा रास्टसङ्घीय वीकास् कार्यकरम् (यूएनडीपी) ओ “नेपालाड पट्टको कठ मोल्म सम्बिठान् खास्के बाटी डूस्के (एसपीसीवीएन) परीयोजनाऊ समन्व्याड नेपाली हट बहिरा लीसूड सम्बिठान वारचकूड गोस्याहारी ढान्डास्चओ मीफल आले ।

ईसे कीटापकोके चेक सेहटाक्के कुटछानार हट मीनू कूरा डाके बाटी खास् ग्वाहरीक्के जाट्चीस्ले । ढलीड भन्डारा ढलीड सेटाक्के (वाराक्के) वाड्डे लच मीग्योहए छलफलके सूहाँक्के ईसे येलचको चेतके ह्योका डेहाड नई मानड लाच सुर डीन्च छान्चीस्ले । डीन्च टीपनीको ओँस्म ईसे मार्च कीटापकूड मीनाम हटई अरू छ्योट् टयार जाट्के ह्योक्चीस्ले ।

ईसे छ्योट्के नेपालओ चेट्ठार मुख्य लीसो ढूटकोआड लेट्च मेहोराड ढेमूड सेहच टहड जाट्म डाके हट खेरेपूड ढूटओ ढलीड सङ्ख्यए वारच खाट्च डाक् बाठीक्के कूटा जाट्म छान्ले ढान्डास्के जाट्मले । डाकओ मीचीही ज्योरच हट खाट्च चलन वारे ठरठराऊ ढूटओ गूमसठाकूड मीघयाड नूनीड छलफल हट मीलाम घोमो वाट्को छान्के असाक् छान्के ह्योक्ले । सम्बईठानीक सम्वाड् केन्डरूड आँट होडीन्च मीलाम घोमो छान्च वाट्कोके कूसई र टरीकई छाय्ङ्ग पारीक्के माहाँले होसे ढूटकोके र मोल्मो ईसे ढान्डासड मोल्चीस्च र डूप्चऊ ढलीड डेनाड ढलीड लोडाके आले । लीसाड सम्बिठान् खास्चकठ वाट् खाट्च वीषय वसूट् वारे सम्बईठानीक सम्वाड् केन्डरईड टयार जाट्के पाच छ्योट् खट्म परीस्च वाहस्को काट छीस् ईसे मार्च कीटाप आले ।

सभासङ्को हटई ईसे बीषय बसूआड चासो डाच पट्ट भर्मीकोके मुख्य सम्बईदानीक बीचार हट मूडडाकोआड मोलोकके ईसे छयोद् खदम छीऊच येलचऊ सूर आले । छयोद् भीटीरीआड काट काटर कीटाप नेपालाड डाक्च मुख्य दूटको (नेपाली, मईठीली, भोजपुरी, ठारू, मगर, टामाड, नेवार) र अङ्गोरेजी दूटाड डीनले । ईसे परीसूच बाहसूको सेके ड डीनाक्चले हटई ईसेकोके अनलाईन नाड र डामेले ।

पहीलो चरनाड ईसे येलच छयोटाड मोलोकच बीसया बसूको ईटा ले : लीस र ढरम, नेपालाड सङ्घीयटा, आढारभूट भर्मीयो लोयाट, आडीबासी जनजाटीओ लोयाट, अल्पसङ्ख्यककूड लोयाट, सरखारऊ परनालीको, फूक्का फाल न्याँपालीका, सठानीय सवायट्ट सासन, बीभीडटा र सामाजीक समाबेसीकरन, सहभागीतामूलक सम्बीढान खासूच मेसो ।

सम्बईदानीक सम्बाड केन्द्रा

सोम आँटी, अल्फाबेटा कम्पेलेक्स, मीनाम बानेसोर, काठमाडओ

टेलीफोन नं. ९७७-१-४७८५४६६/४७८५४८६/४७८५९९८

ई-मेल : info@ccd.org.np

वेबसाइट : www.ccd.org.np

